

Bilaga 1: Slutrapport – Våtmark Ramsdalen 1:4

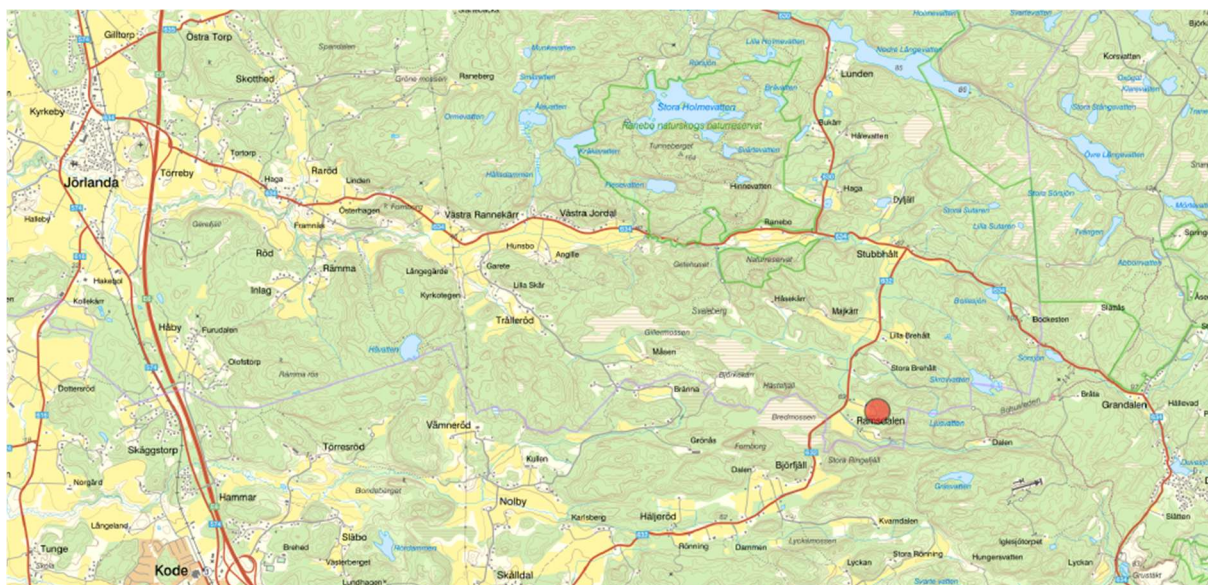
Innehåll

Bilaga 1: Slutrapport – Våtmark Ramsdalen 1:4.....	1
1. Bakgrund.....	3
2. Syfte och mål	5
3. Genomförande	5
4. Projektets ekonomi	6
4.1. Kostnadsfördelning.....	6
5. Överlämning till markägare	6
6. Bilagor.....	6

1. Bakgrund

”8+fjordar är ett samarbete mellan kommunerna Kungälv, Stenungsund, Tjörn, Orust och Uddevalla och har sedan år 2008 arbetat med åtgärder för att restaurera vattenmiljön i fjordarna runt Stenungsund, Orust och Tjörn. Syftet med 8+fjordar är att få tillbaka de stora rovfiskarna, som fiskats hårt under slutet av 1900-talet, och på så sätt förbättra ekologin i vattnen innanför Tjörn och Orust. Politiker, tjänstemän, universitet och organisationer samarbetar i delprojekt för att förbättra havsmiljön och samtidigt öka möjligheterna till friluftsliv och utveckla näringslivet. Åtgärderna som genomförs ska ligga i linje med de nationella miljömålen, de globala hållbarhetsmålen och miljö kvalitetsnormerna för vatten.

2019 startades samordningsprojektet Vatten Värt att Värna, inom 8+fjordar, vilket är ett statligt finansierat LOVA-projekt (Lokala Vattenvårdsprojekt). Inom Vatten Värt att Värna utförs arbetet av så kallade ”åtgärdssamordnare”. Det är tjänstepersoner som har till uppgift att driva naturvårds- och vattenmiljöprojekt från idé till färdig åtgärd. Det handlar om att hantera hela kedjan från tidig dialog med markägare, ta fram åtgärdsförslag, söka finansiering, söka tillstånd, upphandla konsulter, hantera ekonomin och kontakter med andra aktörer som myndigheter, entreprenörer och grannar.

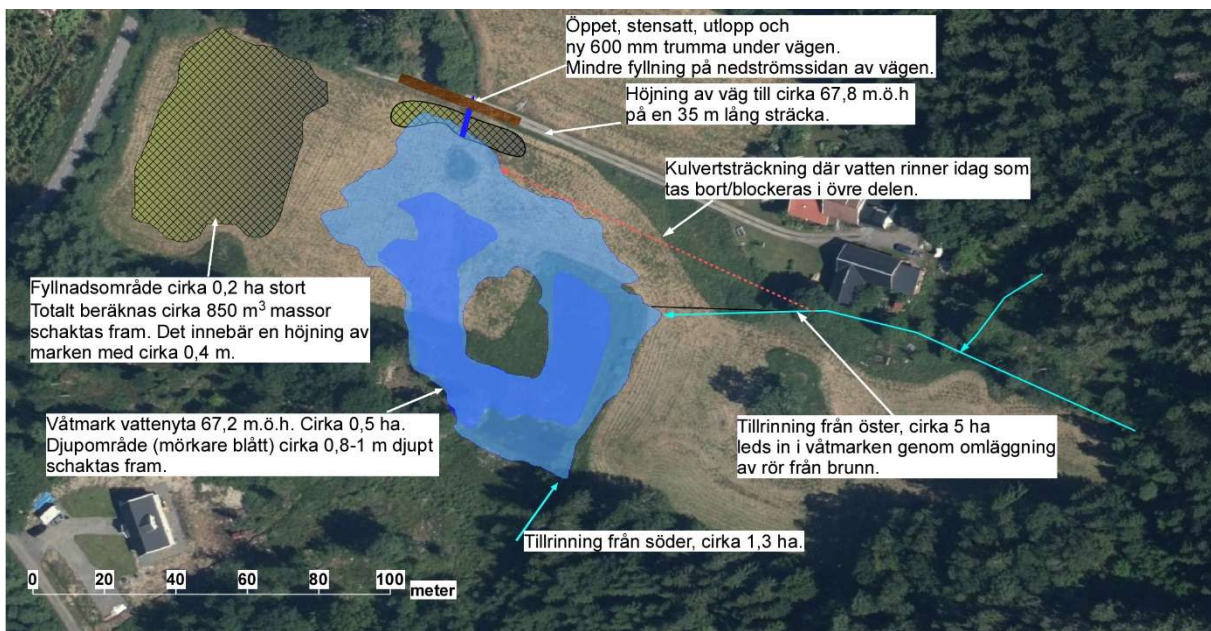

Figur 1: Översiktskarta. Röd markering visar våtmarkens placering.

Detta projekt initierades av markägaren som tog kontakt med 8+fjordar efter att de deltagit i en workshop med syfte att förklara vikten av våtmarker samt försök att identifiera lämpliga våtmarkslägen. Området där våtmarken planerades att anläggas utgjordes av jordbruksmark. Platsen för våtmarken var blöt och har även bakåt i tiden varit blöt. Tidigare försök att dränera marken har gjorts men misslyckats, vilket gör att marken inte lämpar sig för odling. De senaste åren har marken använts för bete. Det finns ett rikt vilt- och fågelliv på platsen som samlas kring det blöta området. Anläggandet av våtmarken kommer gynna detta samt andra arter som grodor och salamandrar.

Figur 2: Foto på våtmarksplaceringen från platsbesök i mars 2024 inför LONA-ansökan.

Figur 3: Principskiss över våtmarken.

Projektet finansieras till 90 procent av LONA-våtmarksmedel samt medfinansiering från Naturskyddsföreningen på 10 procent.

2. Syfte och mål

Syftet med projektet är att anlägga en våtmark som genom sin funktion ska hålla mer vatten i markerna samtidigt som den bidrar till att minska risken för uttorkning av den övre delen av Jörlandaån (Brehålt) som idag är uttorkningskänsligt.

3. Genomförande

8+fjordar genomförde ett platsbesök i januari 2024 och tog med upphandlad konsult Naturcentrum ut i mars 2024. Det konstaterades snabbt att platsen var väl lämpad för en våtmark. Naturcentrum tog fram en projektplan för anläggandet av våtmarken. Projektplanen användes som underlag både vid ansökan om medfinansiering till Naturskyddsföreningen samt i ansökan till Länsstyrelsen om LONA-våtmarksmedel. Beslut om att projektet beviljats finansiering via LONA-våtmark kom i mars 2025.

Genomförandet av projektet drog i gång i juli 2025 och färdigställdes utan några svårigheter eller problem. Grävning på plats genomfördes och massorna användes för att förstärka kanterna kring våtmarken.

Figur 4: Under genomförandeskedet. Foto Kristina Anderberg.

Våtmarken skapades primärt genom dämning i de nordvästra delarna. Den naturliga bestämmande sektionen ligger nedströms vägen och är därför svår att återställa. Medelvattennivån är 67,2 m.ö.h. med en variation ner till 67,0 m.ö.h. och upp till 67,5 m.ö.h. Dämningen styrs genom ett öppet stensatt utlopp där variationen i våtmarken styrs av en

varierad tröskel med naturliga block och stenar. Vattnet leds sedan vidare till diket nedströms vägen genom en ny trumma med diametern 600 mm. Tillrinningen till våtmarken sker främst från öster (cirka 5 ha) från skogsmark. Vattnet leddes tidigare förbi våtmarksområdet i en kulvert. Detta vatten leds nu i stället in till våtmarken.

För att anpassa våtmarkens utformning schaktades en del av området ur. Detta för att skapa en mer markerad ö av den naturliga höjden som ligger mitt i våtmarksområdet samt för att skapa en flackare och mer varierad bottenprofil. Maxdjupet är cirka 0,8 meter. Större delen av våtmarken är dock väsentligt grundare och medeldjupet är cirka 0,3-0,4 m. Den totala schaktmängden blev till cirka 850 m³.

4. Projektets ekonomi

Projektets initiala kostnader i form av arbetstid för åtgärdssamordnare täcks av LOVA-projektet Vatten Värt att Värna. 90 procent, 225 000 kr, erhöles via LONA-våtmark. Medfinansieringen på 10 procent, 25 000 kr, täcktes av Naturskyddsföreningen "Tid för våtmark". Den totala budgeten för projektet var från början 250 000 kr. Slutnotan för projektet landade på 236 903 kr (exkl moms). Medel som inte upparbetats i projektet, 13 097 kr, betalas tillbaka till Länsstyrelsen samt Naturskyddsföreningen. 11 787 kr återbetalas till Länsstyrelsen samt 1 310 kr till Naturskyddsföreningen.

4.1. Kostnadsfördelning

Naturskyddsföreningen 23 690 kr

LONA-våtmark: 213 213 kr

5. Överlämning till markägare

Naturcentrum AB har fem års garanti på sina utförda entreprenader och skulle problem uppstå är det denna garanti som åberopas. För att säkerställa att allt fungerar som det är tänkt har 8+fjordar kvar ansvar och kontroll av våtmarken under ett års tid. Därefter genomförs en slutbesiktning. Anläggningen kommer att lämnas över till markägaren efter slutbesiktningen som genomförs under sommaren 2026. Därefter ansvarar markägaren helt för manläggningen samt dess skötsel. Inga särskilda skötselrutiner behövs för våtmarken utöver att klippa kanterna för att hålla undan vass. Den bästa skötseln för våtmarken är om betande djur får då där.

6. Bilagor

Bilaga 1: Slutrapport Våtmark Ramsdalen 1:4

Bilaga 2: Budgetuppföljning

Bilaga 3: Fakturaunderlag

Bilaga 4: Shapefiler över våtmarksläget